

JOHN FLANAGAN

Tarptautinio bestselerio „Žvalgo mokinys“ autorius

The cover art depicts a young man in a brown tunic and a woman in a yellow tunic, both appearing to be in a state of flight or falling amidst falling rocks and a bright, hazy background. Below them is a large, ornate shield emblem with two crossed axes and the word "BROLLJA" written in a stylized, gothic font across it.

BROLLJA

KALDERA

KALDERA

John Flanagan
BROTHERBAND 7. CALDERA
Random House Australia, Sydney,
2017

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, John Flanagan, 2017

© Viršelio iliustracija, Jeremy Reston

Kūrinio neturtinės teisės priklauso autoriui.

Pirmą kartą pavadinimu *Brotherband 7. Caldera* išleido
Random House Australia Pty Ltd, Sidnėjus, Australija.

Išleista susitarus su *Random House Australia Pty Ltd*.

Visos teisės saugomos.

© Vertimas į lietuvių kalbą, Viktorija Uzėlaitė, 2020

© Leidykla „Niekio rimto“, 2020

ISBN 978-609-441-622-4

JOHN FLANAGAN

KALDERA

Iš anglų kalbos vertė Viktorija Uzėlaitė

Vilnius
2020

LAIVYBOS TERMINŲ PAAIŠKINIMAI

Šioje knygoje rašoma apie laivus, tad pamaniau, kad būtų naudinga paaiškinti kelis jūreivystės terminus, kuriuos sutiksite skaitydami pasakojimą.

Būkit ramūs, pasakodamas istoriją nesigilinu į technines smulkmenas, tad net jei neišmanote laivybos, neabejoju, suprasite, kas vyksta. Vis dėlto šiokių tokių terminų reikia, kad knyga būtų tikroviška.

Taigi vardiju be jokios aiškios tvarkos.

Pirmagalys – priekinė laivo dalis, dar vadinama nosimi.

Laivagalis – užpakalinė laivo dalis.

Kairys ir dešinys bortai – laivo šonai, žiūrint į pirmagalį.

Priekinis – esantis arčiau pirmagalio.

Užpakalinis – esantis arčiau laivagalio.

Priekinis ir užpakalinis takelažas – laivo priekyje ir gale esantys lynai, trosai ir burės.

Korpusas – laivo dugnas ir sienos.

Kilis – laivo dugno išilginė sija.

Vairairklis – mentė, kuria kreipiamas laivas, esanti dešinėje laivo pusėje, užpakalinėje dalyje.

Vairalazdė – vairo irklo rankena.

Traversu vėjas pučia tada, kai jo kryptis statmena laivo kursui.

Rėja – ant stiebo keliamas medinis skersinis su bure.

Rangautas – virš denio esančių skersinių, skirtų burėms tvirtinti, visuma.

Falšbortas – laivo šonas virš denio.

Planšyras – viršutinė laivo turėklų dalis.

Tvirtinimo kuoliukai – mediniai kuoliukai, kuriais tvirtinamas lynas.

Įkaba – kablys, laikantis irklą vietoje.

Vėjarodė – vėliavėlė, rodanti vėjo kryptį.

Plaukti zigzagu – daryti posūkius kertant vėjo krypties liniją.

Halsas – kelio atkarpa, kurią laivas nuplaukia nuo posūkio iki posūkio. Jei vėjas pučia iš šiaurės, o tu plauki į šiaurės rytus, tai plauksi tuo pačiu halsu tiek, kiek tau reikės. Tačiau jei vėjas pučia iš šiaurės, o tu nori plaukti į šiaurę, turėsi daryti zigzagus, kaskart kirsdamas vėjo krypties liniją. Toks plaukimas vadinamas **laviravimu prieš vėją**.

Laviravimas pavėjui – kai laivas keičia kryptį nusigręždamas nuo vėjo, taigi apsukdamas daug didesnę ratą, nei laviruodamas prieš vėją. Skandų laivams šitaip keisti kryptį yra saugiau.

Fordevindu laivas plaukia, kai vėjas pučia iš galo.

Beidevindu laivas plaukia, kai vėjas pučia beveik iš priekio.

Kritimas – kai vėjas pučia į laivagalį, laivas krenta. Tą patį darytum ir tu, jei vėjas būtų labai stiprus.

Rifas – raištis burei sutraukti ir pririšti prie rėjos, kad sumažėtų plotas. Burė sutraukiama siekiant apsaugoti stiebą ir pačią burę, kai pučia itin stiprus vėjas.

Kad laivas plauktų greičiausiai, burė pakreipiama reikiamu kampu. Tai vadinama **burės padėties nustatymu**.

Falas – lynas, kuriuo rėja pakeliama ant stiebo.

Štagas – stiebą prilaikantis tvirtas lynas. **Bakštagas** ir **fokštagas** – stori lynai, ištempti nuo stiebo viršūnės iki laivagalio ir pirmagalio (bakštagas – užpakalinis lynas, fokštagas – priekinis).

Šotai ir vantai. Daug kas mano, kad tai burės, tačiau jie klysta. Vantai – tai storos virvės, ištemptos nuo stiebo viršūnės iki laivo šono, jos prilaiko stiebą. Šotai – tai virvės, kuriomis valdoma ar reguliuojama burė: pasukama į vieną ar kitą pusę pagal vėjo stiprumą ir kryptį. Avariniu atveju gali būti duota komanda: „Atleisti šotus!“ Šotai atlaisvinami, burė nukąra ir laivas sustoja.

Dreifavimas – kai vėjas ar povandeninės srovės neša laivą nuo kurso, jis dreifuoja.

Dabar, kai jau užtektinai išmanote jūreivystės terminus, kviečiu žengti į „Brolijos“ pasaulį!

Johnas Flanaganas

PIRMA DALIS

VEIDAS IŠ PRAEITIES

PIRMAS SKYRIUS

Kresnas vyras risnojo Stigo link.

Rankas buvo ištiesęs į priekį lyg apkabinimui, pirštai suriesti, pasiruošę įsikibti. Jis buvo aukštesnis už Stigą ir gal dvylika kilogramų sunkesnis. Jo krūtinė ir viršutinė kūno dalis buvo nepaprastai raumeningos. Stigas pastebėjo, kad jo rankos žvilga nuo aliejaus, ir dar spėjo pagalvoti, kad tai ne visai atitinka varžybų dvasią.

Jis įtempė raumenis ir du nuogi kūnai garsiai dunkstelėjo vienas į kitą. Jei puolėjas tikėjosi smūgiu užspausti Stigui krūtinę, tikslo nepasiekė. Jaunasis karys buvo susikaupęs ir pasiruošęs susidūrimui. Jis tik žengtelėjo atgal, bet pusiausvyros neprarado.

„Iš pradžių prisileisk jį, – mokė Tornas. – Išsiaiškink, ką jis geba.“

Vyruko gebėjimai buvo vidutiniai, o veiksmai nuspėjami. Jis kaip nerangus lokys apkabino Stigą per liemenį ir pradėjo loštis, mėgindamas pakelti jį nuo žemės, kad bejėgiui, kojomis mataruojančiam priešininkui galėtų suspausti inkstus ir plaučius.

Tačiau Stigas nė neketino pakilti į orą. Jis jau buvo matęs, kaip jo varžovas per ankstesnį susirėmimą panaudojo tą pačią taktiką. Pajutęs, kad vyras glėbia jį per liemenį ir spaudžia prie savęs, Stigas įrėmė dešinį delną jam po smakru, alkūnę sulenkė stačiu kampu ir kaire ranka prilaikė dešinę. Ranka virto tvirta, nepajudinama kliūtimi, neleidžiančia priešininkui atplėšti jo kojų nuo aikštelės smėlio. Tol, kol Stigas nepatrauks rankos, priešininkas nuo žemės veikiau kels save.

Stambolis stenėjo nuo įstangų ir mėgino pasukti galvą, kad geležinė Stigo plaštaka paleistų smakrą. Bet Stigas nepasidavė ir jo varžovas atsidūrė padėtyje be išeities. Kuo smarkiau jis priešinosi, tuo labiau vargo raumenys. Deja, jam stigo vaizduotės ir nuovokumo pakeisti taktiką. Anksčiau jis visada laimėdavo. Turėtų ir šįkart pavykti, ar ne?

Tačiau per ankstesnes varžybas jo priešininkai nebūdavo pasiruošę tokiam suėmimui. Ir net jei būtų tam ruošęsi, nebūtų turėję jėgų apsiginti.

Vyras pamėgino sukaupti jėgas paskutiniam antžmogiškam veiksmui ir kilstelėti nuo žemės tvirtą kaip uola priešininką. Tai darydamas jis nejučia atlaisvino glėbį, ketindamas po akimirkos dar stipriau suspausti varžovą. Stigas pasinaudojo tuo trumpu atokvėpiu. Tiesą sakant, jis kaip tik to ir laukė. Kai tik rankos ant jo liemens šiek tiek atsileido, jis patraukė delną nuo priešininko smakro ir staigiai nusigręžė. Tada įrėmė užpakalį vyrui į dubenį, kad pasidarytų sau daugiau vietos. Pajutęs, kad rankos dar labiau atsileido, bloškėsi atgal ir kartu su priešininku nuvirto ant smėlio. Stigas atsidūrė ant viršaus, o dičkis taip trenkėsi į žemę, kad net oras iš plaučių siūbtelėjo.

Uždusęs vyras paleido Stigą, šis nuriedėjo nuo jo ir pašoko ant kojų. Tada atsistojo į įprastą imtynininko padėtį: pritūpė ir pakėlė per alkūnes sulenktas rankas.

Pasvarstė, ar nevertėtų šokti ant varžovo ir pamėginti prispausti jį prie žemės. Bet suprato, kad tam dar ne laikas. Per varžybas parkristi galima tik vieną kartą, taigi klastingam veiksmui reikia parinkti tinkamiausią laiką. Jei puls per anksti, sunkesnis vyras gali jį numesti ir užgulti. Tik nualinęs varžovą Stigas galės surizikuoti ir susikibti su juo ant smėlio.

Vyrukas lėtai atsistojo, akylai stebėdamas Stigą. Kol kas varžybos vyko ne pagal jį. Jis nieko negalėjo padaryti jaunesniam ir liesesniam vaikinui. Šis lengvai apsigynė nuo įspūdingiausio jo kovinio veiksmo, o paskui taip tėškė jį ant žemės, kad net šonkauliai subraškėjo.

Kelias sekundes abu dėbsojo vienas į kitą. Tada, lyg gavę kokį sutartinį ženklą, šoko vienas ant kito. Stigas stipriai sugriebė jo marškinius ties pečiais ir pastūmė jį visu svoriu. Priešininkas įsirežė, Stigas tą pačią akimirką kaire koja žengė atgal, paskui save tempdamas varžovą. Tada įrėmė dešinę koją jam į pilvą ir atsitūpė. Vyras, nebegalėdamas sustoti, griuvo ant jo. Stigas susirietęs minkštai nukrito ant smėlio, dešinė sulenkta jo koja tebebuvo įremta vyrui į pilvą, o rankos laikė jį už marškinių.

Versdamasis atgal Stigas staigiai ištiesė dešinę koją ir, padėdamas jai kairiąja, sviedė priešininką aukštyn. Marškinius vis dar laikė suėmęs, todėl vyras lanku paskriejo virš jo. Tik paskutinę akimirką Stigas paleido medžiagą, priešininkas apsvirtė ore, palėkė porą metrų ir smarkiai žnektelėjo ant nugaros. Vėl iš krūtinės užtelėjo oras ir vos spėję atsigauti plaučiai subliūško.

Stigas apsvirtė, atsistojo keturiomis ir pašoko kaip katė. Sumetė, kad po dviejų stiprių smūgių priešininkas turėtų būti visiškai apdujęs. Matydamas, kad jis žiopčioja ir žiaukčioja stengdamasis įkvėpti, Stigas nieko nelaukdamas šoko ant jo, atsigulė skersai ir prispaudė jį prie žemės.

Varžybų teisėjas, smalsiai sekęs dvikovą, keturpėscias apžiūrėjo vyro pečius, pamatė, kad jie priploti prie smėlio, tada du kartus greitai pliaukštelėjo ranka per žemę.

– Vienas! Du! Paguldytas! – sušuko.

Stigas atšlijo nuo varžovo, atsiklaupė, atsistojo, tada pasilenkęs padavė jam ranką.

– Nepasisekė, Orenai, – tarė jis, padėdamas atsistoti sunkiai šnopusojančiam vyrui.

Orenas liūdnai papurtė galvą.

– Tai neturi nieko bendra su sėkme, – atsakė. – Tu greitesnis už mane. Greitesnis ir protingesnis.

Stigas gūžtelėjo pečiais.

– Dėl protingumo abejoju.

Orenas atgalia ranka nusibraukė nuo veido smėlį.

– Šiaip ar taip, įveikei mane sąžiningoje kovoje, – ne itin patenkintas sumurmėjo jis. – Taigi pakilai į pirmą vietą, ar ne?

Jie dalyvavo maktigo konkurse – kasmetiniame renginyje, per kurį vyrai varžosi įvairiose rungtyse, kol paaiškėja maktigas, kitaip sakant, galingiausias. Buvo likusios dar dvi rungtyės: penkių kilometrų lenktynės, kurias Stigas, lažybininkų nuomone, veikiausiai laimės, ir ginkluota dvikova, kurioje Stigas užims pirmą arba antrą vietą. Pats Stigas nesitikėjo laimėti imtynių finalo. Nelaukta pergale jam beveik užtikrino maktigo vardą. Jei jis laimėtų lenktynes, kaip visi tikisi, dvikovos rezultatai būtų nebesvarbūs. Jei dvikovų rungtyje užimtų antrą ar trečią vietą, to užtektų iškovoti pergalei.

– Regis, taip, – patvirtino Stigas.

Orenas linktelėjo.

– Na, tai sėkmės tau. Bent jau galėsiu pasiguosti, kad mane sumušė nugalėtojas. Vis šis tas.

Jis atsisveikindamas kilstelėjo ranką, nususuko ir nuklibikščiavo, nes maudė sumuštą nugarą ir pertemptus raumenis.

Ant peties pajutęs ranką Stigas atsigrėžė ir pamatė išsišiepusį geriausią draugą ir brolijos vadovą Helą.

– Šaunuolis, – pagyrė jį Helas.

Stigas šyptelėjo. Žinojo, kad draugai dėjo į jį daugiau vilčių nei jis pats.

– A, vieni niekai, – linksmai tarstelėjo jis.

Virš Helo peties pamatęs barzdotą Torno veidą vaikas surimtėjo.

– Tornai, ačiū, kad parodei tą veiksmažodį dešine ranka, – tarė jis. – Orenas to nesitikėjo.

Tornas truktelėjo pečiais.

– Pats kaltas. Jis per visas varžybas naudojo savo apkabiniamą. Galėjo atspėti, kad kas nors jį pergudraus.

– Na, niekas kitas nepergudravo. Taigi dar kartą ačiū.

Tornas linktelėjo.

– Labai gražiai atlikai metimą, – tarė. – Treniravaisi, ar ne? Helas aplenkė draugą.

– Tai jau tikrai, – dešine ranka trindamasis juosmenį karštai patvirtino jis. – Svidė ir svidė mane pievoje už mamos restorano. Nugaroje neliko sveikos vietelės.

Tornas sumykė iš nuostabos.

– Tikrai? Nė karto nemačiau jūsų.

Stigas pasiėmė švarką ir užsimetė ant pečių. Varžyboms pasibaigus ir ilgėjant šešėliams pasidarė žvarbu.

– Treniruodavomės naktį, – paaiškino jis. – Nenorėjom, kad kas nors užmatytų.

Tornas pasitrynė nosį ir su dar didesne pagarba pažvelgė į jaunąjį karį.

– Gudru. Regis, supratai, kad maktigas turi būti ne tik stipriausias ir greičiausias. Maktigui reikia ir smegenų.

– Na, tai sugalvojo Helas. Ne aš, – droviai prisipažino jis.

– Turėjau susiprotėti, – šypsodamas tarė Tornas. Tada patapšnojo Stigui per petį. – Būti maktigu – tai reiškia turėti protingų draugų.

Visi trys nusijuokė ir patraukė prie tvoros, juosiančios imtynių aikštelę.

– Ką gi, – tarė Helas, – paėjėsiu iki jūros, pranešiu įgulai gerą žinią.

– Jie nenorėjo žiūrėti varžybų? – šyptelėjo Stigas. – Manė, kad pralaimėsiu, ar ne?

Išplėšęs pergalę jis jau galėjo šaipytis.

– Na, ne visai taip, – sutrikęs išspaudė Helas. – Jie turi darbo „Garnyje“. Reikėjo padažyti tą vietą, kur praėjusią savaitę į mus trenkėsi žvejų laivas, taigi pamaniau, kad kartu būtų gerai atnaujinti visą korpusą.

– Vis dėlto jie nesitikėjo, kad laimėsiu, – nepasidavė Stigas.

Helas šyptelėjo puse lūpų.

– Ne. Nesitikėjo. Bet apsidžiaugs, kad klydo.

– Ar vėliau užsuksit pas mane? – paklausė Stigas. – Reikia atšvęsti.

Helas nusiminęs patraukė pečiais.

– Atšvęsim rytoj. Šįvakar turiu stoti prieš laivavedžių gildiją. Jie nori pasikalbėti apie pastarąją mūsų kelionę.

Stigas surimtėjo.

– Gal ir man eiti? Juk aš tavo padėjėjas?

Jam dar nebaigus kalbėti, Helas papurtė galvą.

– Verčiau nesikišk, – tarė. – Jei kiltų ginčų, geriau, kad tu juose nedalyvautum.

– Ginčų? Kodėl turėtų kilti ginčų? – nustebė Stigas.

Helas mostelėjo ranka.

– Gildijoje esama seno sukirpimo žmonelių. Jie mano, kad turėjau išsamiau aprašyti kelionę. Tiksliau, bent ką apie ją brūkštelėti, – pridūrė jis.

Kalbėdamas Helas šypsojosi, bet Stigas pastebėjo, kad jo akys rimtos.

– Nesirūpink, Stigai, – įsiterpė Tornas. – Aš jį lydėsiu ir prireikus atvesiu į protą tuos nuobodas. – Jis švystelėjo sunkiu nublizgintu mediniu kabliu dešinės rankos gale. – Jei nebus kitos išeities, suknežinsiu vieną kitą kiaušą.

Helas uždėjo ranką Tornui ant dilbio, prispaudė grėsminę kablį.

– Esu tikras, kad to neprireiks.

– O gaila, – suniurzgė Tornas.

TEMUDŽAJŲ SUGRĮŽIMAS

Garniai ilsisi gimtojoje Skandijoje, tačiau įprastai taikiai šaliai šįkart gresia pavojus. Temudžajai – negailestingi kariai iš Rytinių stepių – vis dar tebenori užkariauti Skandiją. Ir kaip tik ruošiasi tai padaryti. Helas ir jo komanda privalo juos sustabdyti bet kokia kaina.

Plaukite kartu su Garniais į nuotykius, laukiančius aštuntojoje „Brolijos“ dalyje „Temudžajų sugrįžimas“!

GRĮŽKIME TEN, KUR VISKAS PRASIDĖJO...

Jie juda tyliai kaip šešėliai. Kopia į neįtikėtinas aukštumas. Šaudo iš lanko taip, kad niekas negali jiems prilygti. Jie yra žvalgai – ir Vilis ketina stoti į jų gretas. Mūšiai su grėsmingais priešais, įtemptos dvikovos, didvyriški žygiai ir slapti pabėgimai – visa tai rasite populiarioje knygų serijoje, pristatančioje Aralueno žvalgus – ir Skandijos jūrų vilkus – milijonams skaitytojų visame pasaulyje.

Serijos knygos:

- Žvalgo mokinys. Gorlano Griuvėsiai
- Žvalgo mokinys. Degantis tiltas
- Žvalgo mokinys. Ledo šalis
- Žvalgo mokinys. Ažuolo lapas
- Žvalgo mokinys. Šiaurės burtininkas
- Žvalgo mokinys. Makindo apgultis
- Žvalgo mokinys. Erako išpirka
- Žvalgo mokinys. Klonmelio karaliai
- Žvalgo mokinys. Holtas pavojuje
- Žvalgo mokinys. Nihonijos imperatorius
- Žvalgo mokinys. Dingusios istorijos
- Žvalgo mokinys. Karališkasis žvalgas
- Žvalgo mokinys. Priešistorė. Gorlano turnyras
- Žvalgo mokinys. Priešistorė. Hekemo viržyno mūšis

Australų rašytojas Johnas Flanaganas (g. 1944 m.), lietuvių ir pasaulio skaitytojams pažįstamas iš daugelio pamėgtos nuotykių serijos „Žvalgo mokinys“, toliau tęsia jaunųjų skandų karių nuotykius. Kapitonas Helas ir jo įgulos nariai po sunkios kelionės ilsisi namuose. Vaikiniai ruošiasi sunkioms varžyboms, per kurias išrenkamas stipriausias skandų karys – maktigas. Regis, ir taip yra ką veikti, tačiau niekad nežinai, kada vidury nakties atsiras nauja proga išvykti į pilną nuotykių ir pavojų kelionę.

Šioje serijoje jau išleista:

Brolija. Atstumtieji
Brolija. Įsibrovėliai
Brolija. Medžiotojai
Brolija. Sokoro vergai
Brolija. Skorpiono kalnas
Brolija. Šmėklaveidžiai

Redaktorė **Giedrė Kmitienė**
Korektorė **Eglė Devižytė**
Maketavo **Miglė Dilytė**
Tiražas 2500 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

BROLIJA

7

KALDERA

- *Kartoju: tai ne gildijos įstatymas. Tai paprotys, arba susitarimas.*
- *Tai nerašytas įstatymas!*
- Tornas palinko prie stalo, pasirėmė mediniu kabliu rankos gale.*
- *Jei jis nerašytas, tai ir ne įstatymas! – ramiai pasakė.*

Kiek galėtum padaryti dėl artimo žmogaus? Narsieji „Garnio“ igulos nariai turbūt vienbalsiai atsakytų – viską. Dėl vienas kito jie lištų net į didžiausią pavojų. O ką daryti, kai staiga atsiranda giminaitis, kadaise išsivadėjęs šeimos ir apvogęs bendražygius, ir prašo pagalbos? Ar dėl tokio žmogaus Garniai imtųsi pavojingos užduoties kitam pasaulio krašte?

**Tarptautinio bestselerio „Žvalgo mokinys“ autoriaus
Johno Flanagano serijoje „Brolija“ – nuotykiškai jūrose,
negailestingi piratai ir nepamirštami mūšiai!**

Kitos serijos knygos:

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-622-4

9 786094 416224